

קול צופיין

קול צפ"ר נשאו קול יחדו ירננו

גיליון מס' 1056

במדבר תשפ"א השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו זצוק"ל**

השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

להחזיר את הכתר למלכה

איגרת ירמיהו לבני דורנו

והעיקר לא לפחד כלל

זה כמה ימים שאנחנו עדים להתפרעויות של ערבים, זריקות אבנים ויריות, ירי טילים מרצועת עזה על ירושלים, אשקלון, אשדוד ושאר ערי ישראל. האירוע הזה נועד לגרום לכולנו חשש ללכת ברחובות והתכנסות בבתי מרוב פחד. צריך להקשיב לדברים שאמר ה' לירמיהו הנביא, וגם ביקש ממנו באופן מיוחד וחרגי לכתוב אותם בספר שיישמרו לדורי דורות. **"כה אמר ה' אלהי ישראל לאמר כתב לך את כל הדברים אשר דברתי אליך אליספר"** (ירמיהו ל, וכן כל הפסוקים בהמשך).

הדברים הללו נכתבו בעיקר לדור שלנו, כאמור שם: **"כי הנה ימים פאים נאסיה' ושבתי אתי שבות עמי ישראל ויהודה אמר ה' והשבתי אל הארץ אשר נתתי לאבותם וירשונה"**. מדובר כאן על דור שבו כבר התקבצנו לערי ישראל ולערי יהודה וכבשנו אותם, וירשונה, וזה הדור שלנו.

מדוע ראיתי כל גבר ידיו על חלציו פיולדה

ירמיהו בא ללמד כי גם אחרי שהתחילה הגאולה לא הכול הולך על מי מנוחות, יש חלקים מפחידים אבל זה לא ביטול הגאולה. **"פיכה אמר ה' קול תרדה שמועני פחד ואין שלום"**. החרדה היא מהקושי שקיים אחרי קיבוץ גלויות. כאן מביא הנביא דימוי מיוחד לסוג הפחד שעלול לאחוז בנו: **"שאלו נא וראו אסילד זכר, מדוע ראיתי כל גבר ידיו על חלציו פיולדה ונהפכו כל פנים לירקון"**. ההשוואה של גברים לנשים יולדות הוא ממש לא במקרה. ירמיהו רוצה לרמוז לנו שיש כאן חבלי לידה, חבלי משיח. משהו אמור להיוולד, ולכן כל המצוקה.

מכל צרה יוצאת ישועה

חשוב מאוד לנביא להזכיר לעם ישראל כי מהקושי הזה נעלה למדרגה גבוהה יותר. כאב שיוליד ישועה גדולה. **"הוי כי גדול היום ההוא מאין פמהו ועת צרה היא ליעקב ומקנה וישע"**. הגאון מווילנה הורה לתלמידיו, מייסדי ראשית הישוב בארץ, ללמוד את הפרק הזה ובמיוחד את הפסוק הזה. **"לדעת מראש כי בעקבות משיחא מכל צרה יוצאת ישועה, והישועה באה מתוך צרה, על-פי הכתוב: 'ועת צרה היא ליעקב, וממנה וישע'."** לדעת מראש כי ארץ ישראל נקנית בייסורים, אבל בזה היא נקנית ממש. עקבות משיח באות בהפרעות ומכשולים... ולכן, חלילה לנו לסגת אחור במשהו אם יהיה חס ושלום איזו מכשלה בדרך עבודתנו, ולהיות בטוחים כי דווקא ממנה יעקב ויושע, ומן המיצר נגיע למרחביה" (קול התור, פרק א סעיף ג).

אשבר עלו מעל צנאך ומוסרותיך אנתק

ממשיך ירמיהו הנביא ואומר, כי כל מטרת הלידה היא תוספת אומץ ותוספת חרות, להמשיך ולהוריד את עול הגויים מעל צווארנו למרות שכבר עלינו לארץ וירשנו אותה. עול האומות שמונע מאיתנו לפעול בנחישות כנגד אויבנו. שמונע מאיתנו ליישב את ארץ ישראל וירושלים, שמונע מאיתנו לחיות חיי קודש בארץ ישראל ומנסה להשפיע עלינו השפעות זרות.

על כן אומר הנביא שמטרת הלידה החדשה היא שבירת עול זרים. **"והיה ביום ההוא נאם ה' צבאות אשבר עלו מעל צנאך ומוסרותיך אנתק ולא יעבדו עוד זרים"**. ואחרי ששוברים את עול הזרים - זוכים למלכות ה' ולמלכות בית דוד. **"ועבדו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם אשר אקים להם"**.

ואתה אל תירא עבדי יעקב

עוד היה מזכיר הגר"א לתלמידיו פעמים רבות את הפסוק שאמר ירמיהו על הפחד. **"ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת ירעה מארץ שבים ושב יעקב וישאן ואין מחריד"**. הבטחת "אל תירא" נאמרה לאברהם אבינו בברית בין הבתרים, נאמרה ליצחק כשרדף אותו אבימלך מלך פלשתים, נאמרה ליעקב שהיה צריך לרדת למצרים, נאמרה למשה לפני מלחמת סיחון ועוג ונאמרה לעם ישראל וליהושע לפני כיבוש הארץ.

מסתבר כי גם מנהיגים גדולים צריכים להתגבר על הפחד שעלול לשתק אותם, חלילה, ולמנוע מהם מהלכים חשובים. יש בנו יכולת להתגבר על הפחד, וזה מה שגדרש מאיתנו בעת הגאולה. כך אומר גם הנביא ישעיהו: **"חזקו ידים רפות וברפים כשלות אמצו: אמרו לנמהרי לב חזקו אל תיראו הנה אלהיכם נקם יבוא גמול אלהים הוא יבוא וישעכם"** (ישעיהו לה).

והיו שאסיד למשפחה

עוד מנבא ירמיהו הנביא כי חלק מהתהליך הוא נקמה גדולה בגויים שהציקו לעם ישראל, וייסורים מדודים לעם ישראל: **"כי אתה אני נאם ה' להושיעך כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הפצותי שם, אך אתה לא אעשה כלה ויסרתך למשפט ונקה לא אנקה"**. ומוסיף **"לכן כל אבליך יאכלו וכל צרףך יקם בשכי ילבו והיו שאסיד למשפחה וכל בניו אתו לבו"** (ירמיהו ל). אנו רואים את מנת הייסורים שהיו לעם ישראל בעת המגיפה האחרונה, קטנה יחסית לייסורים הגדולים שהיו ועדיין קיימים לאומות העולם מהמגיפה.

ונבנתה עיר על תקלה וארמון על משפטו ישב

הנביא מוסיף ואומר כי המטרה של הייסורים בתוכנו היא להבין שכל הפצעים באו בגלל שלא רצינו וביקשנו את ירושלים בכל ליבנו. "כִּי אֶעֱלֶה אֶרְכָּה לָךְ וּמִמּוֹתַיךְ אֶרְפָּאךְ וְאִם-ה' בִּי נִדְחָה קְרָאוּ לָךְ צִיּוֹן הִיא דַרְשׁ אֵין לָהּ". הפצעים הללו יתרפאו כשנרצה לראות את כיסא המלכות של ה' בירושלים הבנויה. "בָּעֵת הַהִיא יִקְרָאוּ לִירוּשָׁלַם פֶּסֶא ה' וְיִקְוּוּ אֵלֶיהָ כָּל הַגּוֹיִם לְשֵׁם ה' לִירוּשָׁלַם וְלֹא יִלְכוּ עוֹד אַחֲרֵי שְׁרֹרֹת לְפָנֶי הָרַע" (ירמיה ג יז).

עלינו לזכור שכל המאבק הוא האם המלכה האמיתית תלכש את כתר המלוכה ותשב בירושלים, או שזמא השפחה הנחרפת הנביא ירמיהו מנבא שבסוף הדרך תשב המלכה האמיתית "כִּתְּהָן אָמַר ה' הַנְּבִי-יֵשֵׁב שְׁבוֹת אֶהְיֶי יַעֲקֹב וּמִשְׁפַּחְתּוֹ אֶרְחַם וּנְבִנְתָה עִיר עַל-תְּקֵלָה וְאַרְמוֹן עַל-יְמִישְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב; וַיֵּצֵא מִתְּהָם תּוֹדָה וְקוֹל מִשְׁחָקִים וְהִרְבַּתִּים וְלֹא יִמְעָטוּ וְהִכְפַּדְתִּים וְלֹא יִצְעֲרוּ" (ירמיהו ל). כן מנבא גם ישעיהו הנביא "לֹא-יִהְיֶה שֵׁם אֶרְיָה וּפְרִיץ חַיִּית בְּלִ-יַעֲלֶנָה לֹא תִמְצָא שֵׁם וְהָלְכוּ אֲנָלִים; וּפְדוּיֵי ה' יֵשְׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרָנָה וְשִׁמְחַת עוֹלָם עַל-רֵאשֵׁם שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְנָסוּ יָגוֹן וְאַנְחָה" (ישעיהו לה). השאלה היחידה היא מתי. הפורעים הערבים מנסים לעכב את שלטון ישראל בירושלים, ובמיוחד במקום הר בית ה'. אנחנו עושים את הכול להקים שכינתא מעפרא, להחזיר לה את כתר המלוכה בהקדם ובמהרה.

השלום" כאילו אפשר לחיות עם הערבים בארץ ישראל בשלום אם קצת נוותר להם ונצמצם את העלייה ואת ההתיישבות. הפרעות הללו הבהירו ליהודים באופן חד משמעי כי צריך לקנות נשק, לאמן חיילים ולהתכונן ליום פקודה. מלחמה עקובה מדם תהיה עם הערבים כשהבריטים יצאו מהארץ וצריך להיערך לה בהקדם.

הפרעות הללו הבהירו ליהודים כי צריך לבסס את הכלכלה על עבודה עברית ולא על עבודה ערבית. וכך נשברה הכלכלה הערבית וקיבלה מכה אנושה. בסופו של דבר הפרעות הללו היו אחד הגורמים החשובים בבסיס היהודים ובבריחת הערבים מארץ ישראל בשנת תש"ח.

פרעות תרצ"ו-תרצ"ט - מכת המוות של הערבים בארץ ישראל

המכה האחרונה על הערבים שיזרה את הבריחה הגדולה שלהם בשנת תש"ח היו הפרעות שהם עשו ביהודים בשנים תרצ"ו-תרצ"ט, 1936-1939, "המרד הערבי הגדול" הם קראו להם. בפרעות הללו נרצחו 400 יהודים בידי ערבים ועוד 5000 ערבים בידי בני עמם מחמת סכסוכים פנימיים. גם הפרעות הללו קרו בגלל החוזק שלנו. ב-1933 עלו הנאצים לשלטון באירופה ורבות יהודים עלו לארץ ישראל, בשנת 1936 היו פה כבר 400,000 יהודים. מספר שלא נשמע כמותו עד העת ההיא. היהודים רכשו קרקעות מערבים, ההתיישבות התרחבה, הכלכלה התעצמה והערבים התמלאו פחד בראותם את ארץ ישראל הופכת במהירות למדינה יהודית חזקה.

המספר הגדול של הערבים שנהרגו בפרעות הללו לא נגרם על ידי היהודים אלא על ידי ראשי כנופיות הערבים שהרגו זה את זה. הם דרשו כספים מהעשירים לצורך מימון המרד הגדול. מי שלא נתן כסף - נרצח באכזריות לעיני כל. מנהיג מסע הטרור היה אמין אל-חוסייני. מתנגדיו היו ממשפחת נשאשיבי שאמרו אחר כך כי נקמת הדם ברוצחי אל-חוסייני ומשפחותיהם תימשך לפחות חמישים שנה.

הפרעות הללו גרמו ליהודים להבין את גודל האכזריות הערבית, ועודדו אותם להקים את פלוגות הלילה שעברו לפעולות התקפיות, הם התנתקו מנומל יפו והוקם נמל תל אביב, הוקמו יישובי "חומה ומגדל" והיישוב היהודי התחזק עוד ועוד.

יושב בפשימים ישחק ה' ילעג למו

גם הפרעות של היום באות בעקבות ההתחזקות הגדולה של מדינת ישראל וההיחלשות בכל המרחב הערבי. בלבנון, בסוריה, בעירק, באירן, בירדן, במצרים, בלוב ובאלג'יר. גם הפרעות האלה מנסות לעצור את התהליך האלו. ניסיון שאין לו שום התכנות. "וּבְנֵי יִשְׁמַעֵאל זְמִינִין בְּהָהוּא זְמַנָּא לְאַתְעָרָא עִם כָּל עַמִּין דְּעִלְמָא לְמִיתֵי עַל יְרוּשָׁלַם דְּכְתִיב, (זכריה יד) וְאֶסְפְּתֵי אֶת כָּל הַגּוֹיִם אֶל יְרוּשָׁלַם לְמִלְחָמָה וְגו'. וְכְתִיב, (תהלים ב) יִתְיַצְּבוּ מְלָכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נֹסְדוּ יַחַד עַל ה' וְעַל מְשִׁיחוֹ. וְכְתִיב יוֹשֵׁב בְּפִשְׁמִים יִשְׁחַק ה' יַלְעַג לְמוֹ" (זוהר א קיט).

לימוד כ"ד ספרי

התנ"ך עוזר לכל

אחד להבין מה

שליחותו

האמיתית של

העם. כשכל אחד

מזאתנו ילמד על

השליחות של עם

ישראל ויתרום

את חלקו למימוש

השליחות הזאת

תתקשט כנסת

ישראל בכל 24

תכשיטיה ותזכה

לכתר המלוכה

שמוע לה. זה

מה שאנחנו

עושים בלייל

שבועות

ועת צרה היא לעקב וממנה יושע

ישועה מהפרעות

מתחילת ההתיישבות בארץ ישראל היו הערבים פורעים ורוצחים וגורמים כאב וצער גדול. זקני צפת שהנהיגו את העיר בעת הפרעות סיפרו כי באורח פלא לא היה דבר שהועיל לעם ישראל יותר מהפרעות הללו. ועד כמה שהדברים נשמעים מוזרים, הם מתאימים לדברי הנביא ולדברי הגר"א שאמר לתלמידיו שיעלו לארץ ישראל כי מכל צרה תצמח ישועה.

דברים דומים שמעתי מבני קצובר, שהיה אבי התיישבות היהודים בשומרון. הוא נתן הרצאה שלמה על בניית כל היישובים בשומרון שנבנו מתוך מצוקה ואמר שדברי הגר"א מתאימים לכולם. פעם זה היה בג"ץ שצמצם את יכולתם ופעם זה היה פיגוע. לפעמים זה היה סכסוך פנימי בין תושבים שלא ידעו איך להיחלץ ממנו, ובסופו של דבר מכל צרה צמחה ישועה. והדברים הם פלא.

פרעות הערבים בתר"פ-תרפ"א - מתוך התחזקות ישראל

פרעות הערבים הראשונות (כמעט) היו בשנים תר"פ-תרפ"א, 1920-1921, סמוך ונראה לסיום מלחמת העולם הראשונה שבה כבשו האנגלים את ארץ ישראל מידי הטורקים והבטיחו אותה לעם ישראל בהצהרת בלפור ובוועידת סן רמו. הערבים ניסו לעצור את המהלך האלוקי על ידי פרעות, והתוצאה הישירה של הפרעות הייתה במינוי היהודי הרבט סמואל לנציב עליון, מינוי שהפיח רוח חיים בעלייה ובהתיישבות היהודים בארץ ישראל.

פרעות תרפ"ט כנגד התחזקות היהודים בירושלים

הפרעות הבאות היו בשנת תרפ"ט, 1929, בהן נרצחו 133 יהודים. העילה הרשמית של הערבים הייתה האחיזה של היהודים בכותל המערבי שהם טענו שהוא שלהם. לכן הם קראו למאורעות הללו "תִּזְרֹת אל-בְּרָאק", מהפכת הכותל המערבי, שכך הוא נקרא בשפתם. בשנים הללו ירושלים נבנתה מאוד. נבנו בה ישיבות חדשות, נבנו בה שכונות חדשות מחוץ לחומה, והעיר היהודית התחזקה מאוד.

הפרעות הללו סילקו את כל הדמיונות שהפיצו פרופסורים מ"ברית

כ"ד ספרי התנ"ך להחזרת עטרה ליושנה

דע מאין באת ולאן אתה הולך

אנחנו מבינים שהערבים רוצים שהכתר יישאר על ראש השפחה. איך אנחנו מחזירים את הכתר לראש המלכה האמיתית, כנסת ישראל? חכמינו אמרו שזה מתחיל בלימוד כ"ד ספרי התנ"ך שמלמדים אותנו מה התפקיד ומה הייעוד של עם ישראל. וכשיועדים - פועלים לשם כך.

כך אמרו חכמינו, למה התורה נמשלה לכלה? "מה כלה מתקשטת בעשרים וארבע קשוטין הן האמורים בספר ישעיה, אף תלמיד חכם צריך להיות בקי בעשרים וארבע ספרים" (רש"י שמות לא יח, מדרש תנחומא כי תשא פרק טז).

בגדי המלוכה של כנסת ישראל

בספר ישעיהו מתאר הנביא את רשימת 24 הבגדים והתכשיטים שניתנו לעם ישראל ביציאת מצרים ונלקחים מהם בעת החטא והגלות: "תפארת העֲכָסִים והשְׁבִיסִים והשֹׁהַרְנִים: הַנְּטִיפוֹת והשִׁירוֹת והַרְעָלוֹת: הַפְּאָרִים והַצְּעָדוֹת והַקְּשָׁרִים וְבִתֵּי הַנֶּפֶשׁ והַלְחָשִׁים: הַטְּבָעוֹת וְזִמְיֵי הָאָף: הַמַּחְלָצוֹת והַמַּעֲטָפוֹת והַמְּטַפְחוֹת והַחֲרִיטִים: והַגְּלִימִים והַסְּדִינִים והַצְּנִיפוֹת והַרְדִּידִים" (ישעיהו ג).

גם הנביא יחזקאל (טז) מזכיר את התכשיטים שאלוקים נתן לישראל ואומר כי תכליתם היא הכנת כנסת ישראל למלוכה. "וְאַלְבִּישׁךָ רֶקְמָה וְאַנְעֲלֶךָ תַּחַשׁ וְאַחַבְשֶׁךָ בְּשֵׁשׁ וְאַכְסָף מִשִׁי: וְאַעֲדֶךָ עֵדִי וְאַתְנֶה צְמִידִים עַל יְדֶיךָ וְיָבִיד עַל גְּרוֹנְךָ: וְאַתֵּן גֶּזֶם עַל אֶפֶסְךָ וְעִגְלִים עַל אֲזִינְךָ וְעִטְרַת תְּפָאֲרַת בְּרֹאשְׁךָ." הלבושים הללו הם לא רק לשם צניעות והגנה מהמור. הם סימו למלכות: "וְתַעֲדִי זָהָב וְכֶסֶף וּמַלְבוּשֶׁךָ שֵׁשׁ וּמִשִׁי וְרֶקְמָה סֶלֶת וְדָבֵשׁ וְשֶׁמֶן אֶכְלֵת וְתִיפִי בְּמֵאֵד מֵאֵד וְתַעֲלִחִי לְמִלּוּכָה".

לימוד ליל שבועות להבאת תכשיטי וכתרי המלוכה

לימוד כ"ד ספרי התנ"ך עוזר לכל אחד להבין מה שלוחותו האמיתית של העם ולא יחשוב שבכך שהוא מקיים כך וכך מצוות הוא יוצא ידי חובתו. כשכל אחד מאיתנו ילמד על השליחות של עם ישראל ויתרום את חלקו למימוש השליחות הזאת תתקשט כנסת ישראל בכל 24 תכשיטה ותזכה לכתר המלוכה שמגיע לה.

זה מה שאנחנו עושים בליל שבועות בלימוד תקציר כ"ד ספרי התנ"ך, להכין את תכשיטי הכלה, הלא היא כנסת ישראל: "בְּגִין דְּאַלְפִין אֲנֹן תִּקְוֹן דְּלָה וְתַכְשִׁיחָה" (זוהר א ח). התכשיט העיקרי הוא הכתרים שנלקחו ממנה, ובלמוד ליל שבועות אנחנו מחזירים את הכתרים הללו למקומם באמצעות הלימוד. כן כתב גאון עוזנו ותפארתנו בעל ה"בן איש חי" זיע"א: "וְעוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי עַל הַחֲבִירָה שְׁעוֹסֶקֶת בַּתּוֹרָה בְּזֶה הַלְּיָלָה: פְּלֶם יְהוֹי רִשׁוּמִין וְכַתּוּבִים בְּסֵפֶר הַיְכָוָנוֹת. וְהַקְּבִ"ה מְבַרֵךְ אוֹתָם בְּכַמְּהָ בְּרִכּוֹת וּבְכַתְרִים שֶׁל הָעוֹלָם הָעָלְיוֹן" (בא"ח במדבר ג).

מחזירים את העטרה לראש הכלה

הלימוד הזה אינו קריאת המילים גרידא, אלא הפעולה על פיהם. כך היה עם מרן ר' יוסף קארו זצוק"ל, שבהיותו בחו"ל עשה תיקון ליל שבועות כמו שכתוב בזוהר, וקראו בתורה, ומתורה לנביאים, ומנביאים לכתובים. ביחד אתו למדו כמה חברים וביניהם רבי שלמה הלוי אלקבץ, בעל הפיוט "לכה דוד", ובמאמר קצר הוא מתאר כי בעת שהחלו ללמוד התגלתה אליהם השכינה ודיברה עמם, ובסוף ציוותה עליהם לעלות לארץ ישראל. והם עולים לארץ ישראל כי כאן הם יכולים למלא את שלוחותם.

"שמעו ידידי המהדרים מן המהדרים ידידי אוהבי, שלום לכם. אשריכם ואשרי יולדתכם! אשריכם בעולם הזה ואשריכם בעולם הבא אשר שמתם על נפשותיכם לעטרני בלילה הזה. אשר זה כמה שנים נפלה עמרת ראשי ואין מנחם לי ואני מושלכת בעפר חובקת אשפתות, ועתה החזרתם עטרה ליושנה".

החזרת הכתרים בהחזרת המלוכה לעם ישראל

השכינה אומרת להם: אפשר להחזיר את המלכות לשכינה. אפשר להחזיר את המלכות לכנסת ישראל. אין שום הכרח שהשפחה הנחרפת, הנוצרית או הערבית, תשלוט על העולם ועל ישראל. אין שום חובה שיהיה חילול ה' מסוף העולם ועד סופו. אפשר להוציא את עם ישראל מהגלות, אפשר להפסיק את שיעבוד המלכויות. אפשר לבנות את ירושלים, אפשר להחזיר את מלכות בית דוד. אפשר להחזיר את הכתרים.

מסקנת רבי יוסף קארו – לעלות לארץ ישראל

לכן צריך כל אדם להבין שאי אפשר להסתפק בלימוד התיקון של ליל

שבועות. צריך בעקבותיו לעלות לארץ ישראל כמו שעשה רבי יוסף קארו וחבורתו. אי אפשר לדבר על החזרת הכתרים למלוכה ולא להחזיר אותם בפועל ממש. זה ביכולתנו. כך אומרת השכינה לרבי יוסף קארו ולתלמידיו: "וְאַלּוֹ הַיִּיָּתֵם מְשַׁעְרִים אֶחָד מֵאַלְפֵי אֲלָפִים וְרַב רִבֵּי רַבּוֹת מֵהַצְּעָר אֲשֶׁר אֵינִי שְׂרוּיָה בּוֹ, לֹא הִיְתָה נִכְנָסֶת שְׁמִיחָה בְּלִבְכֶם וְלֹא שָׁחַק בְּפִיכֶם בְּנוֹכְרֶכֶם כִּי בְּסַבְתְּכֶם אֵינִי מְשִׁלֶּכֶת בְּעַפְרִי". לכן הם עולים לארץ ישראל ותלמידיהם בונים את ירושלים.

החזרת הכתרים בבניין ירושלים

שְׁמִיחָה שְׁמַעוֹלָם - עַל רֵאשִׁים

החזרת הכתרים לעם ישראל קשורה לבניין ירושלים והחזרתה ליופיה הראשון. כך אומרת הגמרא (שבת פח) כי בתחילה ניתנו לנו כתרי מלכות במעמד הר סיני. "וְכִינּוֹן שְׁחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל, יָרְדוּ מֵאָה וְעֶשְׂרִים רְבּוּא מִלְּאֲכֵי חַבְלָה וּפְרָקוּם, שְׁנַאֲמֹר, (שמות ג) וְיִתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדֵימָה מִהָר חוֹרֵב". והכתרים של עם ישראל עתידים לחזור כשתיבנה ירושלים ותמלא את ייעודה. "אָמַר רִישׁ לְקִישׁ, וְעַתִּיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְזִינָן לָנוּ, שְׁנַאֲמֹר, (ישעיה לה) וְפִדְיוֹ ה' יִשׁוּבוּן, וְכָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה, וְשְׁמִיחָת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים, שִׁשׁוֹן וְשְׁמִיחָה יִשְׁיֹנוּ, וְנִסְוּ יָגוֹן וְאַנְחָה' - שְׁמִיחָה שְׁמַעוֹלָם - עַל רֵאשִׁים".

עשרים וארבעה תכשיטים לירושלים

מכאן נבין את המדרש שאומר: "תְּנִי רַבִּי שְׁמוּאֵל עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע פְּלִטוֹת הֵיוּ בִירוּשָׁלַיִם וְכָל פְּלִטָה וּפְלִטָה עֶשְׂרִין וְאַרְבַּעַת מְבוֹאוֹת וְכָל מְבוֹי וּמְבוֹי עֶשְׂרִין וְאַרְבַּעַת שְׁנָקִים וְעַל כָּל שׁוּק וְשׁוּק עֶשְׂרִים וְאַרְבַּעַת שְׁנָקִים וְעַל כָּל שְׁקָק וְשְׁקָק עֶשְׂרִים וְאַרְבַּעַת חֲצֵרוֹת וְעַל כָּל חֲצַר וְחֲצַר עֶשְׂרִים וְאַרְבַּעַת בָּתִּים וְכָל חֲצַר וְחֲצַר הִיְתָה מְוַצְּאָה עִם כְּפָלִים כְּיוֹצְאֵי מְצָרִים" (רבה איכה פרשה א פסקה ב). כך כהן שאומרת הגמרא שעשרים וארבעה פותרי חלומות היו בירושלים (ברכות נה ע"ב). כן מינה דוד המלך 24 אלף משוררים למקדש "מֵאַלְהָ לְנֻצַחַת עַל מְלָאכֶת בַּיִת ה' עֶשְׂרִים וְאַרְבַּעַת אֲלָף" (דברי הימים א פרק ג ד). כן אָמַר שְׁלֹמֹה עֶשְׂרִים וְאַרְבַּעַת רִנָּנוֹת כְּדִי שִׁיפְתַּחוּ הַשְּׁעָרִים שֶׁל בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ. וכתב בעל ה"מגלה עמוקות" שיש עשרים וארבעה פסוקים בתפילת שלמה המלך בעת שביקש על פתיחת השערים בבית המקדש שמתחילים במילים "הֵאֲמַנְם יֵשֵׁב אֲלֵקִים אֶת הָאָדָם עַל הָאָרֶץ הַזֶּה שְׁמִים וְשְׁמֵי הַשְּׁמַיִם לֹא יִכְלָפוּךָ אֵף כִּי הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בְּנִיתִי" ומסתיימים במילים "ה' אֲלֵקִים אֵל תֵּשֵׁב פְּנֵי מִשְׁחִיךְ, וְזָכְרָה לְחֶסֶדֶי דָוִד עַבְדְּךָ" (דברי הימים ב' ו).

וְשְׁמִיתִי כְּכֹד שְׁמִשְׁתִּיךְ

המספרים הללו רומזים לנו כי מדובר כאן על 24 בגדי תפארתה של ירושלים. היופי שעתידי לחזור לירושלים נאמר (ישעיהו נד): "עֲנִיָּה סַעֲרָה לֹא נִחְמָה הִנֵּה אֲנֹכִי מְרַבֵּץ בְּפוּךְ אֲבִינֶךָ וְיִסְדְּתִיךָ בְּסַפְרִים: וְשְׁמִיתִי כְּכֹד שְׁמִשְׁתִּיךָ וְשְׁעָרֶיךָ לְאֲבִי אֶקְדַּח וְכָל גְּבוּלְךָ לְאֲבִי חִפֵּץ: וְכָל בְּנֶיךָ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֶיךָ". ה"כדכד" הזה שמדבר ביופיה של ירושלים מרמז על 24 המעלות של ירושלים של מטה, שהן מכוונות כנגד 24 מעלות של ירושלים של מעלה.

דָוִד הַמֶּלֶךְ - מְקוֹם שְׁכִינַת מַעֲפָרָא

מהסיבה הזאת אנו מדגישים את העובדה שלידתו ופטירתו של דוד המלך היו בשבועות. אחרי שספרנו שבעה שבועות והגענו לספירה "מלכות שבמלכות". וכשדוד המלך ממלא את ייעודו הוא נכתב בכתוב מלא: "וְאִם תִּלְךָ בְּדַרְכֵי לְשִׁמּוֹר חֲקֵי וּמִצְוֹתַי פֶּאֶשֶׁר תִּלְךָ דָוִד אָבִיךָ וְהִאֲרַכְתִּי אֶת יְמֶיךָ" (מלכים א פרק ג, יד. וברוב המקומות בספר דברי הימים). שדויד בכתוב מלא הוא בגימטרייה 24.

סיפורים על הרב זצ"ל

פאדיחה מעצימה

כשאור הזרקורים עליך אתה יודע שאתה צריך לחייך ולהיות נחמד. מה קורה בשעה 04:00 לפנות בוקר ואתה אחרי שעות של העברת שיעורי תורה לאלפי אנשים?

בליל שבועות, בהיותי כבן 13 בלבד, בעודי צועד לתפילת ותיקין בכותל, ראיתי את הרב מרדכי אליהו זצ"ל הולך לכיווני כשסביבו תלמידים רבים. התרגשתי מאוד. איזו זכות זו לראות את אחד מגדולי הדור בחג מתן תורה!

ניגשתי לרב בהתלהבות, ואיחלתי לו בהתרגשות ובקול רם "שבת שלום". לקח לי שנייה כדי להיזכר שבכלל לא שבת היום. אנו כעת בחג השבועות שחל ביום רביעי.

הייתי נבוך מאוד. ממש פאדיחה. אך הרב אליהו הסתכל עלי בחיוך והשיב: שבת שלום, וחג שמח!

אחד מתלמידי הרב ביקש להעיר את תשומת לבו ואמר לו בידענות: הרב, היום רק רביעי, עדיין לא שבת.

או אז ענה הרב לתלמידו בנחישות: כתוב על שבועות שהיא שבת. "עד מְחַתֵּר הַשְּׁבֵט הַשְּׁבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה תְּדַשָּׁה לָהּ" (ויקרא כג, טז). ומלבד זאת כבר מיום רביעי ראוי להתכונן לשבת.

מאז ועד היום כשאני נזכר בחוויה הזאת אני חושב לעצמי: איזה ענק הרב! במקום לגרום לילד בן 13 בושה על שהוא התבלבל במשהו כל כך פשוט, הוא העצים את הבלבול הרגעי והפך אותו לשיעור לחיים. גם אני כמו יותר הנוכחים למדתי את השיעור שלי: תמיד להשיב בסבר פנים יפות, ואף פעם לא להלביץ פניו של אדם. וכן, כבר מיום רביעי מותר להתרגש מכך ששבת קודש עומדת בפתח!

עד שיבוא אליהו

סיפר ברדעי: אשתי הייתה חולה עד שלא יכלה לעמוד, ולכן ישבה על כיסא גלגלים. פעם באתי לרב מרדכי אליהו זצ"ל וסחתי לו בכאב: הרב, קשה לאשתי מאוד שהיא על כיסא גלגלים. הרב הביט בי במבט מלא חמלה ואמר: ומה אתה חושב, שלי לא קשה שאשתך על כיסא גלגלים? גם לי קשה מאוד.

באחד הימים הגעתי עם אשתי לברית שהרב זצ"ל היה בה סנדק, והיא ביקשה מהרב ברכה. השיב לה הרב: אני אברך אותך עכשיו, אבל אחרי שאליהו הנביא יבוא אברך אותך פעם נוספת. ואכן, הרב לא שכח ואחרי שסיים לשמש כסנדק הוא ניגש לעזרת נשים וברך את אשתי פעם נוספת. זה היה מבהיל איך הרב ציין בפשטות את בואו של אליהו הנביא, ומצד שני כמה ענווה הייתה לו, לטרוח להגיע לפתח עזרת הנשים ולברך שוב בשמחה.

(הסיפורים מתוך כרך "בסדרת 'אביהם של ישראל' שיצא בע"ה לאור בקרוב)

תשובה כהלכה

זין סוכה. אחרי האסון במירון אני חושב שעם ישראל הוא חלש. המצב רע יוצר הרע חזק מאוד. מה אפשר לצפות מדור כמו שלנו? מה אפשר לצפות מדלת העם? כנראה שה' חושב שיש בנו כוחות חביבים טובים מאוד והגיע הזמן שיצאו מהכוח אל הפועל. אי אפשר שנתכסה מאחורי תירוץ כמו יצר הרע והמצב הגרוע. צריך לפתח עין טובה על עם ישראל וצריך לשאוף לגאולה.

חמשת קצות של אור. מה הטעם שלפני ספירת העומר אומרים "לשם ייחוד" ולפני כל ברכה אחרת לא נוהגים לומר "לשם ייחוד"? טוב לומר לשם ייחוד בכל מצווה. אבל מהדרים בזה בעיקר בספירת העומר שמטרתה להזכיר לנו כמו בכן ש"לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם". ולא ניתנה תורה אלא למי שמבין את זה. "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי הפן".

עשרים וארבעה תכשיטים אצל רבי עקיבא

השליחות של רחל אשת רבי עקיבא הייתה להחזיר את הכתרים לכנסת ישראל ביחד עם רבי עקיבא בעלה שמרומם את עם ישראל, מלמד תורה ומקהיל קהילות ברבים, מתוך התורה הוא מוסר נפש להחזרת עם ישראל למלכותו ולמעמדו ונושא כליו של בר כוכבא שהיה ראוי להיות מלכא משיחא עד שנהרג בעוונות (רמב"ם מלכים יא ג).

זו הסיבה שחכמינו מסרו את המספר 24 פעמים רבות גם בחייו וגם בחיי תלמידיו שהמשיכו את דרכו בעיטור הכלה בכ"ד תכשיטים וכתר מלוכה. אצל רבי עקיבא כולם זוכרים שהוא למד 24 שנים בבית המדרש והיו לו 24 אלף תלמידים.

עשרים וארבעה תכשיטים אצל רבי שמעון

אצל רבי שמעון אנו זוכרים שהוא למד בתחילה במערה 12 שנה ואחר כך 12 חודשים שהם 24. כך מספרת הגמרא כי כשהוא יוצא מהמערה פוגש אותו רבי פנחס בן יאיר ורואה שבשרו התייבש ונסדק בשהותו במערה. אומר לו רשב"י שבזכות הישיבה במערה הוא התחזק בלימוד התורה.

"דְּמַעְיָקְרָא - כִּי הָיָה מְקַשֵּׁי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי קוֹשֵׁיָא, הָיָה מְפָרֵק לֵיהּ רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יְאִיר תְּדִיִסְר פִּירוּקֵי. לְסוּף - כִּי הָיָה מְקַשֵּׁי רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יְאִיר קוֹשֵׁיָא, הָיָה מְפָרֵק לֵיהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה פִּירוּקֵי" (שבת לג). שבתחילה, כשהיה מקשה רבי שמעון בר יוחאי קושיה, היה עונה רבי פנחס בן יאיר 12 תשובות. אחרי שיצא רבי שמעון מהמערה הוא עלה במעלות התורה, ועל כל קושיה שהיה מקשה רבי פנחס בן יאיר היה מתרץ רבי שמעון בר יוחאי 24 תירוצים.

עשרים וארבעה תכשיטים אצל רבי יהודה

גם על רבי יהודה בר אלעאי מובאים בגמרא (נדרים מט ע"ב) סיפורים שמלמדים שפניו היו מאירות ביותר והיו המינים מתרעמים על כך. והגמרא מספרת את המעשה הבא: "אָמַר לֵיהּ הַהוּא מֵינָא לְרַבִּי יְהוּדָה, פְּנִיךְ דּוֹמִין אוֹ פְּמֻלְוֵי רַבִּית, אוֹ פְּמֻגְדְּלֵי חֲזִירִים. אָמַר לֵיהּ, בִּיהוּדָא, תְּרַוְוִיחוּ אֶסְרִינוּ, אֶלְאָ עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בֵּית - הַפְּסָא אֵית לִי מִבֵּיתִי וְעַד בֵּי מִדְרָשָׁא, וְכָל שַׁעָה וְשַׁעָה לְכָל אֶחָד וְאַחַד אֲנִי נִכְסִי".

אמר כופר נוצרי לרבי יהודה. פְּנִיךְ דּוֹמִין אוֹ פְּמֻלְוֵי רַבִּית, אוֹ פְּמֻגְדְּלֵי חֲזִירִים. ענה לו רבי יהודה: שני הדברים הללו אסורים על העם היהודי. והסיבה שפני מאירות היא שיש 24 בתי כיסא מביתי עד בית המדרש ובכל אחד מהם אני בודק את עצמי שאינני זקוק לנקבי. ובאמת דברי רבי יהודה נשמעים מופלאים, אלא אם כן יש פה רמז לתפקיד של רבי יהודה שבה לנקות את עם ישראל מכל טומאות המינים שדבקו בו ובגלגלם עבר השלטון לידי הנצרות. זה הניקיון שבאמצעותו יוכל רבי יהודה להחזיר את 24 תכשיטי כנסת ישראל למקומם.

ירושלים דדְּהָבָא, דְּדַעְבָּד לֵיהּ רַבִּי עַקִּיבָא לְבִיתָהּ

זו הסיבה שבגללה קונה רבי עקיבא לאשתו תכשיט שנקרא "ירושלים של זהב". "ירושלים דְּדְּהָבָא, דְּדַעְבָּד לֵיהּ רַבִּי עַקִּיבָא לְבִיתָהּ" (שבת נט ע"א). הכתר הזה הוא לא במקרה. זו הייתה התוכנית של אשתו מלכתחילה, לעטר את ירושלים ולהחזיר לה את תכשיטיה וכתריה, ולכן הבטיח רבי עקיבא לאשתו את התכשיט הזה כשהיה מלקט את התבן מתוך שערה "אִי הָוְאֵי לִי - רַמְיָנָא לִיךְ יְרוּשָׁלַיִם דְּדְּהָבָא" (נדרים נ ע"א).

והי רצון שנוכה לראות את ירושלים על כל יופיה וכל כתריה. שנוכה לראות את הילדים המשחקים ברחובותיה, ונוכה לראות את אורה של ירושלים מאיר מסוף העולם ועד סופו. אמן ואמן.

ספרו של הרב שמואל אליהו

למעלה מ-30 נבואות מתגשמות לנו עתיד. הספר מביא נתונים מופלאים מוגשים בטבלאות נתונים ורשימים שמראים את גודל התם

מספר הודעות: חפשו בגוגל "ספר הנבואה" הרב שמואל אליהו hanevuah.co.il

נבואות מתגשמות בישראל